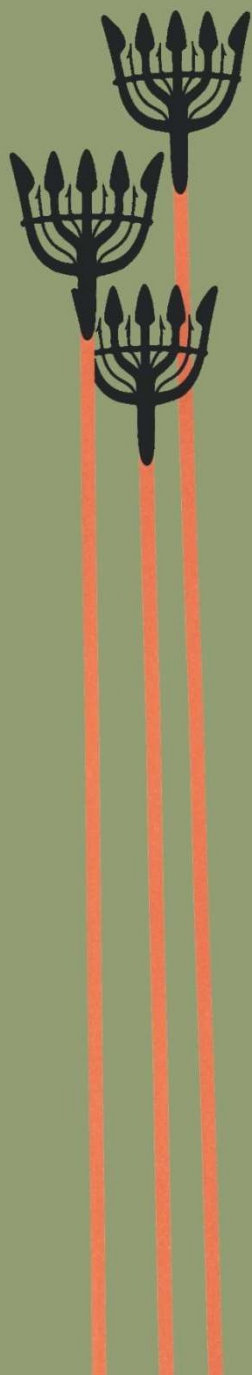

BLEKINGE MUSEUM

Rapport 2022:24

Padelbanor i Ronneby Brunnspark - ombyggnad av tennisbanor

Antikvarisk medverkan, 2022

Cissela Olsson

Rapport 2022:24

Padelbanor i Ronneby Brunnspark

- ombyggnad av tennisbanor

Antikvarisk medverkan, 2022

Ronneby socken

Ronneby kommun

Blekinge län

Cissela Olsson

Blekinge museum

Borgmästaregatan 21
371 35 Karlskrona

Växel: 0455-30 49 60 vardagar 8-16
Reception: 0455-30 49 85

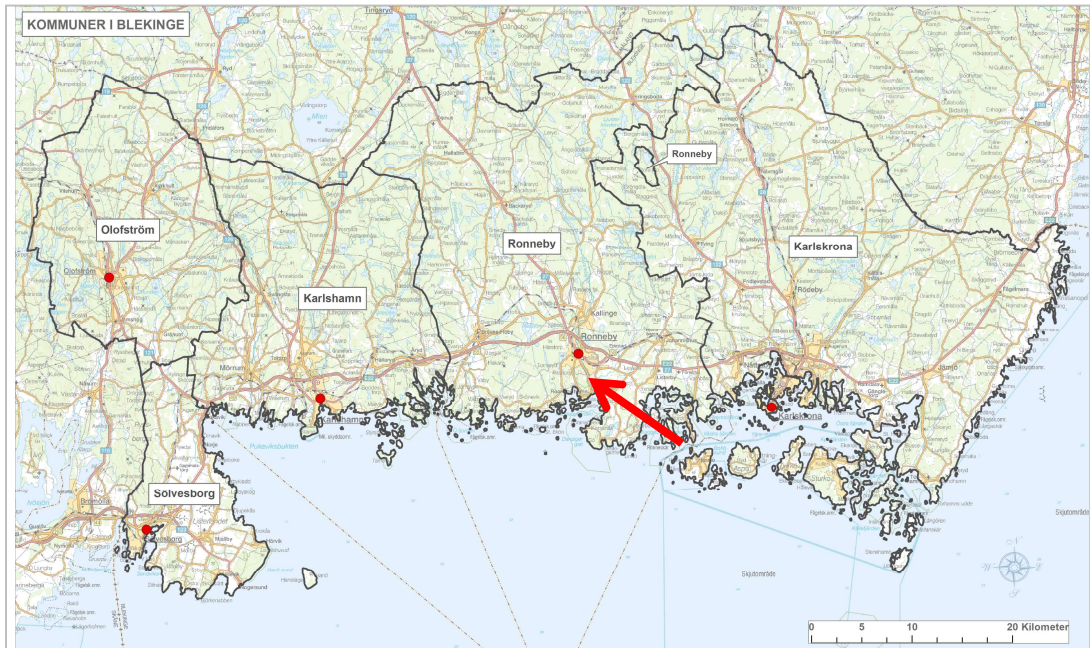
www.blekingemuseum.se

© 2022 Blekinge museum

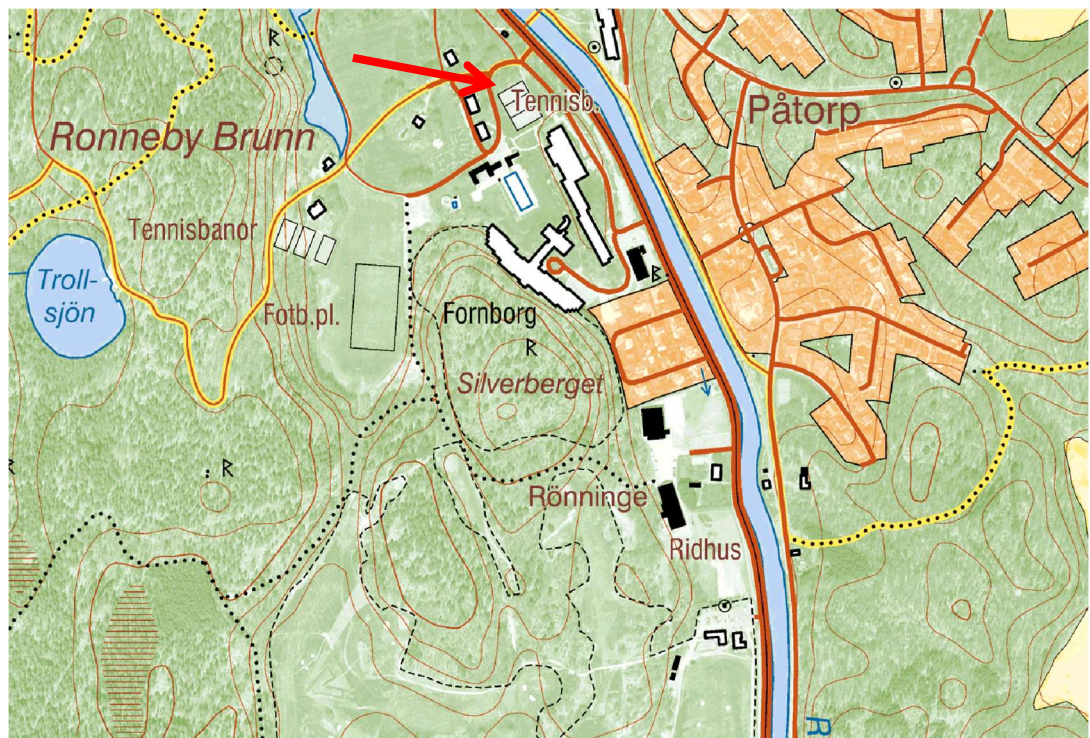
Omslagsfoto: Den sydöstra padelbanan, i slutskedet av arbetet. Brunnshotellet i bakgrunden.
Kartor ur allmänt kartmaterial, Lantmäteriet

Innehåll

Sammanfattning av utförda åtgärder	5
Administrativa uppgifter	5
Byggnadshistorik med relevans för ärendet	7
Utförda åtgärder	9
Iakttagelser under restaureringen	14
Avvikelser från arbetshandlingarna	15
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder	16
Övriga handlingar med relevans för ärendet	16

Blekinge län, Ronneby Brunnspark ungefärligt markerad.

Del av Ronneby Brunnspark med de ombyggda tennisbanorna markerade med röd pil. (Fastighetskartan blad 3F5d.)

Sammanfattning av utförda åtgärder

Tre tennisbanor i sydöstra delen av Ronneby Brunnspark byggdes om till fem padelbanor genom att tennisbanornas övre grusskikt schaktades bort och befintligt bärlager kompletterades och utjämnades. Kring varje padelbana lades betongbalkar vari glas- och gallersektioner dubbades fast. Inom banytorna lades dränerande asfalt som täcktes med grönt konstgräs av en typ som är specialanpassat för padelbanor. Omgivande markytor asfalterades (med vanlig asfalt) samt belades med enklare typ av konstgräs i grön kulör. Anläggningens befintlig marknivå bibehölls och samtliga åtgärder utfördes inom tennisbanornas yttre avgränsning.

Administrativa uppgifter

Objekt	Ronneby Brunn och Brunnsparken
Socken	Ronneby
Kommun	Ronneby
Länsstyrelsens diarienummer	432-709-2021
Blekinge museums diarienummer	BM2021-29
Byggherre/beställare	Ronneby Tennisklubb
Entreprenör	Jinert AB Asfaltbolaget Elias Syd AB Tingsryds Stängsel AB
Antikvarisk medverkan	Blekinge museum genom Cissela Olsson
Byggnadstid	Mars-juni 2022
Slutbesiktning	2022-05-27 (kompl. foton 2022-08-18)
Rapport granskad av	Jimmy Juhlin Alftberg

Fig. 1. Vid tennisbanorna år 1904, vy mot söder. Taket på Villa Flora skymtar mitt i bild (foto Anton Blomberg, Blekinge museum. Vyn är förmodligen ungefär densamma som på fig. 13, 15 och 21.)

Fig. 2. Tennisbanorna, troligtvis omkring sekelskiftet 1900 (okänd fotograf, Blekinge museum).

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Ronneby Brunn har anor sedan 1705 då den första järnhaltiga källan upptäcktes. Verksamheten var under 1700-talet begränsad men växte successivt under 1800-talet. På 1870-talet inleddes brunnens storhetsperiod då området utvidgades avsevärt och omfattande byggnationer genomfördes, bland annat uppfördes flera villor för rumsuthyrning, exempelvis Villa Flora och Villa Viola.

Omkring år 1890 anlades tre tennisbanor i den sydöstra delen av området i ett led att gynna sällskapsliv och skapa hälsosam aktivitet för brunnsgästerna. Banorna lades sida vid sida i sydväst–nordostlig riktning. Tennis, eller lawn tennis som sporten kallades då, var en relativt ny sport, uppfunnen 1873 av den brittiske majoren W C Wingfield som ett lättillgängligt utomhusspel, lämpligt för både damer och herrar.

Om de ursprungliga banorna hade gräs- eller grusunderlag är okänt, men på de äldsta kända fotografierna ser det ut som att banorna var grustäckta men avgränsade med smala remsor av klippt gräs (fig. 1 och 2). Några år in på 1890-talet uppfördes Brunshotellet längst i söder med en anslutande allékantad väg förbi tennisbanorna. Ytterligare två banor, söder om tennisbanorna, redovisades på 1905 års karta, men samtliga fem benämndes ”Idrottsplaner” (se nr 42, fig. 3).

Fig. 3. Del av karta över Ronneby brunn, år 1905. De tre aktuella tennisbanorna markeras med röd pil och har nummer 42, liksom ytterligare två banor i söder. Samtliga banor med nummer 42 redovisas som ”Idrottsplaner” i den tillhörande beskrivningen.

Fig. 4. Vy mot söder år 1969 (foto Karl-Axel Björkquist, Blekinge museum). Fig. 5. Vy mot väster med Villa Flora och Villa Viola i bakgrunden, år 1975 (foto Erik Orviste, Blekinge museum).

Under 1920-talet minskade intresset för brunnsdrickning och brunnsbolaget gick i konkurs år 1929. Ronneby Tennisklubb, som hade bildats år 1924, tog över tennisbanorna och drev dem vidare i egen regi. Brunnshotellet totalförstördes i en brand i slutet av 1950-talet men ersattes år 1961 av ett nytt hotellkomplex, ritat av arkitekt Sten Samuelsson, starkt präglad av tidens storskalighet och modernitet. Ytterligare tre tennisbanor (som ännu är i bruk) anlades på 1980-talet invid Villa Emma i västra delen av Brunnsparken.

De aktuella tennisbanorna ingår som en del i Ronneby Brunn och Brunnsparke som förklarades som byggnadsminne år 1996. Helhetsmiljön Ronneby Brunnspark och Brunnskogen utgör sedan år 2003 länets första kulturresevat. Brunnsområdet ingår även i riksintresse för kulturmiljövård, Ronneby brunn/Blekan/Karön (K10), innefattande brunnsmiljön med bebyggelse, kringmiljöer och utflyktsmål.

Fig. 6. Tennisbanorna, vy mot söder, före arbetet.

Fig. 7. Tennisbanorna, vy mot nordost före arbetet. Fig. 8. Tennisbanornas övre markskikt bestående av röggrus och bärlager.

Utförda åtgärder

Enligt ursprungligt förslag planerades för sex padelbanor, vilket i ett tidigt skede minskades till fem. Läs vidare under Avvikelser från arbetshandlingar. Enligt det reviderade förslaget lades fem padelbanor (var och en med måtten ca 20,8 x 10,8 m) i nordväst-sydostlig riktning inom befintligt tennisbaneområde (ca 53 x 37 m, fig. 9). I den norra delen planerades för tre banor sida vid sida, med de yttre banornas långsidor anslutande till befintlig yttre avgränsning. I den södra delen, vid den planerade huvudentrén (som vetter mot Brunnshotellet) planerades för två så kallade panoramabanor på ömse sidor om en öppen yta (10,4 m). Panoramabanorna är uppbyggda av större sammanhängande glaspartier med färre stolpar än övriga banor.

Inledningsvis demonterades de låga nätstaketet mellan varje tennisbana liksom banornas linjer i form av nedsänkta lister, under vinterhalvåret täckta med brädor.

Även det höga galvaniserade stängslet kring tennisbanorna demonterades partiellt, främst i anslutning till områdets norra del då in- och utfart för maskiner och material anordnades via befintlig avtagsväg i det nordöstra hörnet. Skyddande skivor lades ut för att förhindra körskador på såväl banor som omgivande gräsytor.

Det övre skiktet bestående av ca 7 cm djupt lager rödgrus ovanpå äldre bärlager schaktades bort och befintligt underlag jämnades ut. Fiber- samt elanslutning för belysning till varje bana drogs utmed områdets sidor och förberedande anslutning gjordes för möjligheter att installera allmänbelysning mellan banorna. Installationerna kopplades till elskåp som placerades i sydvästra hörnet av anläggningen.

Kring varje padelbana lades prefabricerade betongramar (40 x 40 cm, fig 10 och 11) som fundament för nät och glasväggar. Inom de planerade banorna samt ytorna utanför kompletterades befintligt dränerande bärlager (0–90 mm) till ett ca 30 cm djupt lager som täcktes med ett övre, ca 6 cm djupt dränerande bärlager (med mindre fraktion, 0–18 mm) som packades hårt. Ovanpå det dränerande bärlagret inom banorna lades 4 cm dräneringsasfalt som är genomsläppligt för regnvatten. På omgivande ytor utanför banorna lades motsvarande lager vanlig asfalt.

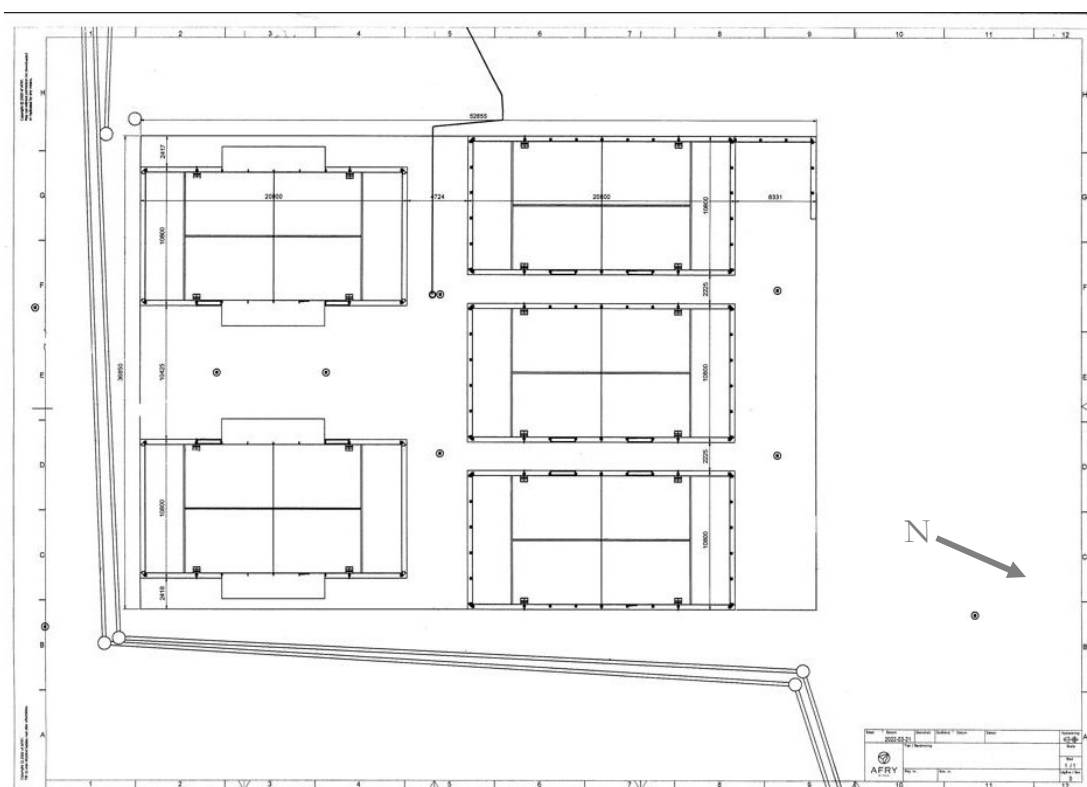

Fig. 9. Reviderat förslag (2022-03-21) med fem padelbanor inom befintlig avgränsning (AFRY).

Fig. 10. Pågående schaktning och utjämning av bärlagret samt utplacering av betongbalkar kring varje padelbana. (Jfr fig. 12 och 14.)

Fig. 11. Pågående markarbeten, vy mot väster.

Fig. 12. Betongramarna är på plats och padelbanorna har täckts med dräneringsasfalt, övriga ytor med vanlig asfalt. (Jfr fig. 10 och 14.)

Fig. 13. Pågående markarbeten och asfaltering, vy mot söder (Jfr fig. 15 och 21.)

Fig. 14. Glas- och gallerpartier är monterade och konstgräs lagt på den sydvästra banan, en av de två panoramabanorna. (Jfr fig. 10 och 12.)

Fig. 15. De norra banorna närmast i bild, vy mot söder. (Jfr fig. 13 och 21.)

De asfalterade ytorna inom banorna täcktes med grönt konstgräs (Mondo, Monofibre STx90 10A Supercourt, fig. 14 och 15) särskilt anpassat för padelbanor. Övriga ytor runt banorna täcktes med enklare typ av konstgräs. Enligt det ursprungliga förslaget skulle en rödbrun konstgräsmatta läggas för att efterlikna grusets kulör, men det visade sig vara svårt att hitta kvalitativt konstgräs för padelbanor i sådan kulör. Grönt konstgräs föreslogs istället, vilket ur antikvariskt perspektiv bedömdes vara ett godtagbart alternativ.

Padelbanornas stolpar och gallerpartier av galvaniserat stål lackerades i den mörkgröna kulör (NCS-S 7020-B90G, fig. 16) som enligt *Skylltprogram Ronneby Brunnspark* (2017) föreslås för en enhetlig miljö. Hörnstolparna förseddes med anläggningens namn *Padel i parken* med vertikalt orienterade versaler samt logotype vars formspråk är inspirerat av Brunnshallens ena entréparti (fig. 17). Stolpar, galler och glaspartier (10 mm säkerhetstestade glaspartier enligt BSEN 12150-2 certifiering, respektive 12 mm glaspartier vid de båda panoramabanorna) bultades fast i betongbalkarna. Vid varje bana monterades fyra strålkastararmaturer på svagt böjda stolpar integrerade i stålkonstruktionen. Över samtliga konstgräsytor ströddes finkornig silikatsand som förhindrar att konstgräset lägger sig ner.

Iakttagelser under restaureringen

Inga särskilda iakttagelser har gjorts.

Fig. 16. Stålkonstruktionen är lackerad i Brunnsparkens enhetliga gröna kulör. De vita små säckarna med finkornig silikatsand är jämnt placerade inför spridning. Fig. 17. Anläggningens namn och logotype på en av hörnstolparna.

Fig. 18. Huvudentrén till anläggningen utmed södra sidan. Fig. 19. Södra sidan, nedanför Brunnshotellet.

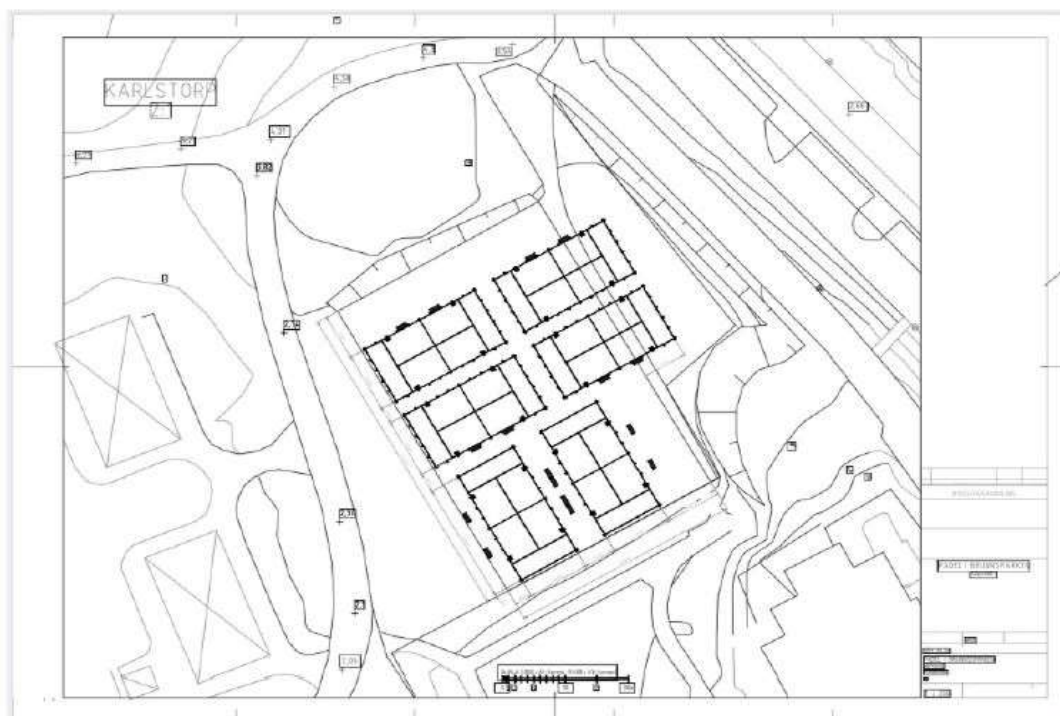

Fig. 20. Det ursprungliga förslaget omfattade sex banor, vilka även skulle ta mark utanför tennisbanorna i anspråk.

Avvikelser från arbetshandlingarna

Det ursprungliga förslaget (fig. 20) omfattade sex banor, vilket skulle medföra att ytor utanför befintliga tennisbanor behövde ianspråkta. Vid närmare markundersökning i ett tidigt skede upptäcktes att det fanns dränering och kabeldragning inom den tänkta ytan. Nya dragningar bedömdes innebära avsevärda merkostnader varför förslaget omarbetades och antalet banor minskades till totalt fem, varav samtliga kunde rymmas inom tennisbanornas befintliga yta.

Fig. 21. Färdigställda banor, vy mot sydväst, jämför fig. 13 och 15.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Arbetet är väl utfört och uppfyller kraven i länsstyrelsens tillståndsbeslut.

Övriga handlingar med relevans för ärendet

2021-02-05	Fastighetsägarens ansökan om tillstånd
2021-02-11	Antikvarisk konsekvensbeskrivning
2021-02-16	Länsstyrelsens tillståndsbeslut
2021-04-15	Bygglovshandling: planritning, sektionsritning, detaljritning upprättade av M. Cedergren
2021-04-16	Länsstyrelsens tjänsteanteckning avseende minskning av antal banor

Karlskrona 2022-09-12

Cissela Olsson

Rapportserie 2022

Blekinge museum

- 2022:1 **Residenset i Kristianstad – ombyggnad av innergården.** Kristianstad socken, Kristianstad kommun.
- 2022:2 **Skeppsgossekasernen – färgundersökning, bottenvåningen.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.
- 2022:3 **Ebbamåla bruk – invändig renovering av villan.** Kyrkhult socken, Olofström kommun.
- 2022:4 **Skeppsgossekasernen – färgundersökning, Plan 3 (+1 tr).** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.
- 2022:5 **Residenset i Kristianstad – färgundersökning, lågdelarna.** Kristianstad socken, Kristianstad kommun.
- 2022:6 **Tving kyrka – renovering av kyrkogårdsmuren.** Tving socken, Karlskrona kommun.
- 2022:7 **Johannishus – ny arkivbyggnad.** Hjortsberga socken, Ronneby kommun.
- 2022:8 **Undersökning av skadeläge på fartygslämning L1978:8207/Elleholm 116. Besiktningssprotokoll.** Elleholm socken, Karlshamn kommun.
- 2022:9 **Hälleviksäng 1:27-29. Arkeologisk undersökning 2020 inför nybyggnation av bostäder.** L1979:3551 och L1979:6004, Kristianopel socken, Karlskrona kommun.
- 2022:10 **Ringamåla kyrka – borttagning av bänkrader.** Ringamåla socken, Karlshamn kommun.
- 2022:11 **Gribshunden RAÄ Ronneby 728. Forskningsundersökning av skeppsvrak vid Stora Ekön.** Ronneby socken, Ronneby kommun.
- 2022:12 **Arkeologisk förundersökning av kulturlager inom L1979:3772 (Mjällby 69:1).** Mjällby socken, Sölvesborgs kommun.
- 2022:13 **Gribshunden Marinarkeologisk dokumentation av skeppsvrak vid Stora Ekön L1978:2168/RAÄ Ronneby 728.** Ronneby socken, Ronneby kommun
- 2022:14 **Västra Vång 2021. Arkeologisk forskningsgrävning.** Johannishus 1:2, Hjortsberga socken, Ronneby kommun.
- 2022:15 **Västra Vång. Fyndgenomgång osteologiskt material.** Johannishus 1:2, Hjortsberga socken, Ronneby kommun.

2022:16 **Tennishallen i Karlshamn – byte av plåttak.** Karlshamn socken, Karlshamn kommun.

2022:17 **De blekingska kulhusen. En sammanställning av ”kulthus av stengrundstyp” från Blekinges bronsålder.** Kunskapssammanställning, 2022.

2022:18 **Kungshuset i Karlskrona – renovering av trädgårdsmurens insida.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2022:19 **Gummagölsmåla naturreservat. Inventering av kulturlämningar.** Öljuhult socken, Ronneby kommun.

2022:20 **Rosenfeldt 11 – fasadrenovering.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2022:21 **Heliga Kors kyrka – utvändig renovering.** Ronneby socken, Ronneby kommun.

2022:22 **Fossil åker, gravar och boplats vid Yxnarum L1979:3473, Yxnarum 7:9 och 21:1. Arkeologisk förundersökning.** Listerby socken, Ronneby kommun.

2022:23 **Heliga Kors kyrka – sonderande undersökning.** Ronneby socken, Ronneby kommun.

2022:24 **Padelbanor i Ronneby brunnsark – ombyggnad av tennisbanor.** Ronneby socken, Ronneby kommun.

